

OBC

PROGRAMA
4

28 i 29 D'OCTUBRE
SALA 1 PAU CASALS

LA PRIMERA DE SIBELIUS

ANTOINE TAMESTIT I NICHOLAS COLLON
ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

PROGRAMA DE MÀ

OLGA NEUWIRTH
(Graz, Àustria 1968)

DREYDL

Estrena nacional - 12'

WILLIAM WALTON
(Oldham, Anglaterra 1902 - Ischia, Itàlia 1983)

CONCERT PER A VIOLA I ORQUESTRA

(1928-29, rev. 1962) - 27'

Andante comodo
Vivo, e molto preciso
Allegro moderato

Antoine Tamestit, viola

PAUSA 20'

JEAN SIBELIUS
(Hämeenlinna, Finlàndia 1865 - Järvenpää, Finlàndia 1957)

SIMFONIA N. 1 EN MI MENOR, OP. 39

(1899) – 38'

Andante, ma non troppo – Allegro energico

Andante, ma non troppo lento

Scherzo: Allegro

Finale (quasi una fantasia): Andante – Allegro molto

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA I NACIONAL DE CATALUNYA

ANTOINE TAMESTIT, VIOLA

NICHOLAS COLLON, DIRECCIÓ

PRIMERS VIOLINS Jaha Lee, concertino associada / Raúl García, assistent de concertino / Sarah Bels / Walter Ebenberger / Natalia Mediavilla / Lev Mikhailovskii / Katia Novell / Ivan Percevic / María Pilar Pérez / Anca Ratiu / Jordi Salicrú / Aurora Zoderu-Luca / Laura Pastor* / Yulia Tsuranova* **SEGONS VIOLINS** Alexandra Presaizen, solista / Emil Bolozan, assistent / Maria José Aznar / M. José Balaguer / Jana Brauningner / Patricia Bronisz / Clàudia Farrés / Alzy Kim / Melita Murgea / Josep Maria Plana / Robert Tomàs / Ana Kovacevic* **VIOLES** Anna Puig, solista / Pawel Krymer*, assistent invitat / Christine de Lacoste / David Derrico / Josephine Fitzpatrick / Sophie Lasnet / Miquel Serrahima / Jennifer Stahl / Andreas Süßmayr / Adrià Trulls **VIOLONCELS** José Mor, solista / Charles-Antoine Archambault, solista / Blai Bosser / Irene Cervera / Lourdes Duñó / Vincent Ellegiers / Jean-Baptiste Texier / Joan Rochet* **CONTRABAIXOS** Christoph Rahn, solista / Dmitri Smyshlyaev, assistent / Jonathan Camps / Apostol Kosev / Matthew Nelson / Albert Prat **FLAUTES** Christian Farroni, assistent / Pablo Alcántara*, flautí **OBOÈS** Dolors Chiralt, assistent / José Juan Pardo / Disa English, corn anglès **CLARINETS** Josep Fuster, assistent / Francesc Navarro / Lluís Casanova*, clarinet en mi b / Alfons Reverté, clarinet baix **FAGOTS** Bernardo Verde*, solista invitat / Noé Cantú / Slawomir Krysmalski, contrafagot **TROMPES** Juan Manuel Gómez, solista / Joan Aragó / Juan Conrado García, assistent / David Bonet / Pablo Marzal **TROMPETES** Mireia Farrés, solista / Andreu Moros* / Patricio Soler* **TROMBONS** Eusebio Sáez, solista / Vicent Pérez / Gaspar Montesinos, assistent / Raúl García, trombó baix **TUBA** Jose Vicent Climent* **TIMBALES** Luc Rockweiler **PERCUSSIÓ** Joan Marc Pino / Juan Francisco Ruiz / Ignasi Vila **ARPA** Magdalena Barrera, solista **ORGUE ELÈCTRIC** Francisco Martí* **GUITARRA ELÈCTRICA** Laura Fontanals* **SAXÒFON** Luis Ignacio Gascón*

ENCARREGAT D'ORQUESTRA Walter Ebenberger
RESPONSABLE DE DOCUMENTACIÓ MUSICAL Begoña Pérez
RESPONSABLE TÈCNIC Ignasi Valero
PERSONAL D'ESCENA Luis Hernández*

* Col·laborador/a

COMENTARI

per Asier Puga

POLIRÍTMIES

«Cada societat pot definir-se per l'epidèmia que l'amenaça i per la manera d'organitzar-se per fer-hi front», va escriure el filòsof Paul B. Preciado en un article del 2020 sobre la pandèmia de la COVID-19.

Un any després, el 2021, la compositora austríaca Olga Neuwirth va compondre la seva obra *Dreydl*, una peça orquestral d'un moviment que sorgeix de «la meva preocupació per la memòria i el pas del temps», explica la mateixa compositora. Utilitzant textos del poeta, compositor i fuster jueu Mordechaj Gebirtig (1877-1942), així com cançons infantils en ídix, l'obra exemplifica els interessos de Neuwirth per remodelar i reinventar ritmes o patrons que gairebé no tenen desenvolupament. Aquests continus patrons rítmics, subjacents durant tota l'obra, representen «la circularitat fatal del destí com la que hem experimentat durant els dos anys de la pandèmia, on el temps s'havia suspès i ningú no sabia què ens oferiria el futur», conclou la compositora.

El 1928, el director d'orquestra Sir Thomas Beecham va suggerir a un jove William Walton la composició d'un concert per a viola perquè l'interpretés el reconegut violista Lionel Tertis. Dins l'ambient musical anglès, Walton tenia fama de compositor avantguardista per obres com *Façade* (1923), *Portsmouth Point* (1925) i la *Sinfonia Concertante* (1928). Lionel Tertis, en rebre el concert, es va negar a interpretar-lo per la seva modernitat, fet que va portar Paul Hindemith, que era un fantàstic violista, a estrenar l'obra.

Al Concert per a viola s'hi poden apreciar ecos de Prokófiev, Hindemith i, sobretot, d'Elgar, per a qui Walton tenia una gran admiració. «Walton, com Elgar, comença amb un lent moviment reflexiu. Es poden identificar les característiques distintives de l'estil del compositor: intervals amplis, arabescos en bucle, juntament amb patrons rítmics irregulars i sincopats. El final del primer moviment és un dels passatges més bells de tota la música de Walton», va escriure Michael Kennedy, crític musical i biògraf de Walton.

Sibelius va néixer el 1865 al Gran Ducat de Finlàndia, una regió autònoma però dependent dels volubles interessos dels tsars de l'Imperi Rus. Aquest clima polític i social va afectar de manera directa el jove Sibelius, que, de mica en mica, s'aniria convertint en un símbol de la lluita per la independència del seu país.

Després d'estudiar a l'Institut de Música d'Hèlsinki, Sibelius va començar a rebre classes d'un dels grans pedagogs, compositors i pianistes del seu temps: Ferruccio Busoni. Posteriorment va ampliar els estudis a Viena i Berlín, va anar a estrenes d'obres de Richard Strauss i va descobrir la música de Bruckner mentre continuava aprofundint en l'obra de Beethoven i Wagner.

És durant aquesta època que Sibelius comença a pensar en la composició d'una simfonia. Aquest primer intent donarà com a resultat un dels seus cèlebres poemes simfònics: *Kullervo* (1892). Posteriorment, Sibelius seguirà aquesta línia i compondrà altres poemes simfònics rellevants, com *En Saga* (1892) o *El cigne de Tuonela* (1895).

En aquesta primera etapa es fan més evidents les tensions en Sibelius entre la música programàtica (desenvolupada magistralment als seus poemes simfònics) i la música pura. «No voldria mentir a l'art... però crec que soc en el camí correcte. Ara capto aquestes tendències musicals finlandeses, purament finlandeses, menys realistes, però més veraces que abans», va escriure Sibelius a la seva dona.

Durant un dels seus viatges a Berlín el 1898, descobreix la *Simfonia fantàstica* de Berlioz, aquesta mena de simfonia literària que el deixa absolutament fascinat. «He treballat de valent durant tres dies. Ha estat meravellós. Estic treballant en una cosa nova, *alla simfonia*», escriu Sibelius el 1899 des d'una Finlàndia cada cop més agitada per les tensions amb Rússia.

La *Primera simfonia* va anar prenent cada cop més rellevància com a forma 'pura' i va abandonar la idea d'una simfonia programàtica, com s'hauria pogut pensar per les influències prèvies de Sibelius.

El 26 d'abril del 1899, sota una atmosfera d'opressió i censura, Sibelius dirigeix l'estrena de la *Primera simfonia* a la Universitat d'Hèlsinki. Cada moviment és aplaudit i llegit com una resposta a les ànsies de llibertat del poble finès. L'estrena és un èxit absolut.

«És l'obra més grandiosa que la música finlandesa ens ha donat fins ara», va dir el compositor Oskar Merikanto després del concert. Aquest èxit va propiciar que l'obra s'interpretés a l'Exposició Universal de París el 1900, fet que va donar a Sibelius un dels seus primers èxits internacionals.

PRINCIPALS MITJANS PATROCINADORS

